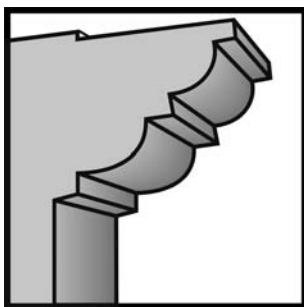

BLOK ARTYKUŁÓW POŚWIĘCONYCH JUBILEUSZOWEJ XXV KONFERENCJI NAUKOWEJ PIG-PIB *Kamień w złożu, krajobrazie i architekturze – Kielce, 27.11.2020*

Jubileuszowa XXV edycja interdyscyplinarnej konferencji naukowej *Kamień w złożu, architekturze i krajobrazie* odbyła się 27 listopada 2020 r.

Ze względu na sytuację epidemiczną konferencja odbyła się on-line. Na podkreślenie zasługuje fakt, że było to pierwsze spotkanie organizowane w ten sposób przez

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w jego stuletniej historii. Po raz pierwszy też konferencja była przygotowana tylko przez Oddział Świętokrzyski PIG-PIB, bez współudziału Targów Kielce.

Zarówno ilość zgłoszonych wystąpień, jak i ich zróżnicowana problematyka, nieodbiegająca od poprzednich edycji, świadczą, że utrudnione warunki pracy i konieczność izolacji szczęśliwie nie wpłynęły hamująco na prace badawcze w zakresie szeroko rozumianego kamieniarstwa.

W konferencji wzięły udział 53 osoby reprezentujące różne instytucje, związane nie tylko z geologią. Zostało wygłoszonych 12 referatów, w ramach których poruszono szeroki wachlarz problemów. Wskazano m.in. na konsekwencje zaniechania eksploatacji unikalnych złóż kamienia budowlanego, szeroko używanego w obiektach historycznych, takich jak czarny wapień dębnicki, brązowy wapień bolechowicki czy czerwony zlepieniec zygmuntownski. Zwrócono uwagę na konieczność wprowadzenia rozwiązań prawnych, umożliwiających prowadzenie niewielkiego wydobycia na cele konserwatorskie, pomimo istniejących zakazów lub ograniczeń wynikających z róż-

nych form ochrony, funkcjonujących na danych obszarach. Nakreślono historię trwającej pół wieku eksploatacji piaskowców dolnego dewonu na górze Barczy w Górach Świętokrzyskich. Przedstawiono problemy dotyczące określania bloczności w różnych typach złóż surowców skalnych, wynikające m.in. z braku podstawowych definicji np. bloku skalnego czy minimalnej bloczności. Podkreślono, że liczne luki w istniejącym systemie prawnym z jednej strony stwarzają problemy z dokumentacją złóż, a z drugiej – uniemożliwiają właściwą ich ochronę. Zaprezentowano symulację oddziaływania czynników atmosferycznych na próbki piaskowców w warunkach laboratoryjnych oraz zastosowanie profilometrii laserowej do badania antypoślizgowych właściwości (chropowatości i falistości) powierzchni wybranych rodzajów granitu. Scharakteryzowano procesy deterioracji elewacji piaskowcowej XIX-wiecznego budynku Archiwum Państwowego w Poznaniu, a także opisano metody renowacji i konserwacji unikatowej płyty z tropami wczesnojurajskich dinozaurów na terenie rezerwatu *Gagaty Sołtykowskie* w Górach Świętokrzyskich. Zaprezentowano ciekawą formę wykorzystania mini lapidariów gładów narzutowych jako przystanków ścieżki rowerowej wokół Łukowa. W kolejnych wystąpieniach omówiono wykorzystanie kamienia w budowlach z różnych okresów historycznych i obszarów Polski: w megalitach kultury pucharów lejkowatych, sprzed ok. 3500 lat na Kujawach, przez kamienne kregi i kurhany kultury wielbarskiej (I–V w. n.e.) w Borach Tucholskich po romańskie kościoły w Dziekanowicach i Czchowie (okolicie Krakowa). W podsumowaniu konferencji wskazano na nierozzerwalne związki człowieka z kamieniem, opisane w literaturze na przestrzeni dziejów.

Anna Fijałkowska-Mader, Ewelina Bąk

Kamieniołom wapieni dewońskich Bolechowice. Fot. Z. Złonkiewicz